

Țigara Electronică, Refuzul, Mitul și Pericolul Real pentru Concurență

Andrei Mihai TATULICI¹

Abstract: Țigara electronică modernă a fost inventată în anul 2003 de un farmacist chinez pe nume Hon Lik și până în prezent cele mai multe țigări electronice sunt produse de companii chineze. Din anul 2004, când au fost pentru prima oară vândute la nivel global, utilizarea lor a crescut exponențial. Există însă diferențe majore între țări și între regiuni pentru că utilizarea lor amenință industria tutunului (prin această industrie am denumit industria țigării normale) și pe cea farmaceutică. Cauza sunt legislațiile diferite, respectarea lor și cel mai important, atitudinea oamenilor, indiferent dacă sunt fumători sau nefumători.

Cuvinte cheie: țigara electronică; e-lichid; legislație; comerț; studiu; piață

1 Introducere

Deși țigara electronică a apărut de 14 ani, în România extinderea magazinelor care comercializează e-cig² nu o putem preciza cu exactitate, pe internet neavând informații referitoare la o evoluție exactă. Este un subiect trist având în vedere banii din vânzările de e-cig, care acum fac cu ochiul statului român. Acum 3 ani am citit una dintre puținele statistici care au apărut despre vânzările de țigară electronică în România. Astfel vânzările primului trimestru al anului 2015 de e-cig în România au fost de 65 de milioane de euro. Este o cifră care introdusă însă într-un alt context poate da exact valoarea acestei industrii și anume, cifra anuală a vânzărilor de cărți în România este aceeași, 65 de milioane de euro. Deși nu prea ne convine acest lucru (suntem pe ultimul loc în Europa pe piața cărților), cifra aparține unei industrii în expansiune și este spre binele nostru, pentru că țigara electronică, poate nu va

¹ Masterand la Managementul Afacerilor în Comerț și Turism, Facultatea de Științe Economice, Universitatea Danubius Galați, Conducător științific: Conf.univ.dr. Cătălin Angelo Ioan, Autor corespondent: andreitatulici@univ-danubius.ro.

² Prescurtare pentru țigară electronică din limba engleză, e-cig de la e-cigarette (electronic cigarette)

falimenta total piața țigărilor normale, dar dă și va da în continuare o serie de lovituri năucitoare pieței tutunului aflată în totală degradingoladă.

2 Conținut și date statistice

Multe lucruri s-au schimbat în România ca urmare a Legii nr. 15/2016 privind modificarea și completarea Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun. Legea a avut ca scop limitarea fumatului de țigară normală însă a fost percepută și ca o interdicție a țigării electronice.

Am extras pasajul din lege care se referă la țigara electronică:

➤ „2. La articolul 2, după litera i) se introduce o nouă literă, litera i¹), cu următorul cuprins:

i¹) țigaretă electronică se înțelege un produs care poate fi folosit pentru consumul de vapori care conțin nicotină prin intermediul unui muștiuc sau orice componentă a acestui produs, inclusiv un cartuș, un rezervor și dispozitivul fără cartuș sau rezervor;”.

➤ „4. La articolul 2, după litera n) se introduc două noi litere, literele n¹) și n²), cu următorul cuprins:

" n¹) mijloc de transport în comun se înțelege orice vehicul utilizat pentru transportul contra cost al persoanelor;

n²) loc de joacă pentru copii se înțelege orice spațiu închis sau în aer liber, destinat utilizării de către copii;”.

Punctul 2 al Art.1 din lege definește țigara electronică, iar punctul 4 menționează locurile unde nu este permis vapatul¹.

Deci legea ne permite să vapăm oriunde mai puțin locurile de bun simț, unde ar interveni efectele claustrofobiei și prezența copiilor. Legea este însă încălcată flagrant cel mai des de către patronii de restaurante. Se observă însă cel mai acut în Moldova dar sunt și alte orașe sau județe în care se încalcă legea. Legea ne mai arată

¹ O țigară electronică nu produce fum ci vapori, din acest motiv așa zisul „fumat” de țigară electronică este de fapt vapat.

și faptul că cei care au propus-o sunt la curent cu efectele sau mai exact non-efectele pe care le are țigara electronică asupra organismului.

Când am început să mă interesez despre țigara electronică am fost foarte surprins și aș putea spune chiar revoltat de faptul că toate articolele găsite erau manipulative și complet eronate. Mi-am dat seama că această alternativă la fumat deranjează pe foarte multă lume. Foarte puține persoane pe care le-am întâlnit și cu care am discutat despre acest subiect știu adevărul despre țigara electronică. E normal pentru că în primele 10 articole găsite pe internet, inclusiv se minte cu nerușinare. Este frapant.

Deosebit de interesantă este atitudinea fumătorilor de țigară normală. Pe de o parte sunt extrem de conservatori și pe de altă parte nu vor să creadă că nu are efecte nocive asupra organismului. Refuzul țigării electronice îi face să cheltuiască însă și de cel puțin 10 ori mai mulți bani pe țigara normală. Și să rămână încadrați în cauza numărul unu a morții premature în lume.

Refuzul și mitul se datorează în principal necunoașterii elementelor ce compun o țigară electronică.

Am să încep cu lichidele care sunt folosite și care prin încălzire, după cum spuneam, devin vapori. Vaputul presupune doar o încălzire a rezistenței care, îmbibată fiind cu e-lichid produce vapori. Dacă nu are loc ardere, nu se va obține gudron, monoxid de carbon și celelalte substanțe cancerigene.

Lichidele de bază din tancul¹ țigării electronice sunt: Glicerina vegetală(VG²) și Propilen glicolul(PG). Glicerina vegetală este ingredientul principal din nitroglicerină, care deși este o substanță instabilă și explozivă, este folosită de cei cu probleme cardiace. VG este o substanță chimică 100% sigură pentru organism, folosită ca ingredient în multe produse pe care le consumăm în viața de zi cu zi. Industria alimentară o folosește ca îndulcitor, cea cosmetică în săpunuri și loțiuni iar cea farmaceutică pentru medicamente. Glicerina vegetală nu poate sta singură în atomizor pentru că este prea vâscoasă și, din acest motiv, este amestecată cu propilen glicol. Propilen glicolul este folosit în industria alimentară ca agent umectant dar și în cea farmaceutică la fabricarea medicamentelor, a cremelor sau a pastei de dinți.

Însă, cel mai controversat ingredient din lichidele țigării electronice este nicotina. „Conform celor care emit teorii conspiraționiste lichidele cu nicotină, fac parte, de

¹ Tancul sau atomizor sau clearomizor este locul unde se introduc e-lichidele țigării electronice

² VG = Vegetable Glycerin

fapt, dintr-un plan malefic de a atrage copii să se apuce de fumat. În realitate, nicotina nu este atât de adictivă dacă nu vine la pachet cu celelalte substanțe toxice din fumul de țigară. Iar dacă ești fumător și vrei să renunți la viciu, elichidele cu nicotină sunt exact ce ai nevoie pentru a putea renunța total la țigări fără a te chinui și fără a mai trece prin sevrăjul de care atâția fumători se sperie.”¹

Deși este o isterie la nivel mondial în legătură cu nicotina, nimeni nu a reușit până acum să dovedească că nicotina pură provoacă dependență. De asemenea nicotina nu este o substanță care provoacă cancer deși s-au scris biblioteci întregi despre acest subiect. Nicotina este toxică doar dacă ajunge să fie ingerată, prin vapare fiind absolut imposibil să se ajungă la acele doze. În timpul reîncărcării atomizorului pot ajunge pe mână câteva picături de lichid. Nu este nici o problemă pentru că poți scăpa pe mână conținutul întregii sticlute de lichid fără să se întâmple nimic. Trebuie doar să te speli pe mâini și totul e în regulă.

Combinăția dintre VG și PG formează baza, care este aproape insipidă, neavând decât un ușor gust dulceag. Este nevoie de arome pentru ca țigara electronică să aibă farmec și să fie mult mai atractivă decât țigara normală. Aromele din lichide sunt complet inofensive pentru organism, iar datorită lor avem o diversitate uriașă de lichide pentru țigara electronică disponibile pe piață.

Producătorii de elichide nu sunt obligați prin lege să menționeze pe eticheta sticlutei data de expirare. În ciuda acestei libertăți, toți specifică pe recipiente data de expirare, considerând-o a fi o practică bună de business.

Numărul vânzărilor de țigări electronice a crescut în fiecare an din 2003 până în 2015 când creșterea a încetinit, din cauza crizei economice mondiale. Acest lucru se datorează stagnării vânzărilor de țigară electronică în Anglia și Statele Unite ale Americii, țări în care se găsesc cei mai mari consumatori de țigară electronică din lume. De altfel cele mai multe informații despre evoluția comercială a țigării electronice provin din aceste două țări.

Până în 2014 existau cel puțin 466 de branduri de țigară electronică. În 2014 vânzările la nivel mondial erau undeva în jurul cifrei de 7 miliarde de dolari. Aproximativ 30-50% din totalul de țigări electronice, accesorii și e-lichide erau vândute on-line.

¹ <https://forumtigaraelectronica.wordpress.com/>

Până în 2015 cele mai multe componente ale țigării electronice erau produse în China, în principal în Shenzhen. China este lider mondial la producția de componente și kituri de țigară electronică însă nu și în ceea ce privește lichidele.

În S.U.A., o parte considerabilă din piața țigărilor electronice aparține producătorilor de tutun. Până în 2015, 80% din țigările electronice au fost vândute în magazinele de cartier din S.U.A. și erau realizate de companiile de tutun. Nielsen Holdings, o companie cu sediul în Londra, a observat la mijlocul anului 2014 o cădere a vânzărilor de țigară electronică la magazinele de cartier. Bonnie Herzog, analist economic la compania americană de servicii financiare Wells Fargo, a sesizat o schimbare a comportamentului consumatorilor declanșată de trecerea acestora la kituri VTM (vapor/tank/mod, unde tank-ul este reprezentat de atomizor, iar mod-ul este bateria/acumulatorul). VTM-ul reprezintă 57% din piața S.U.A. de țigară electronică la nivelul anului 2015, adică de 3,5 miliarde de dolari. În 2014 S.F.A.T.A.¹, estima numărul magazinelor de țigară electronică la 35000, triplu față de 2013. În 2015 piața de kituri VTM a scăzut ca urmare a recesiunii economice globale.

În Canada piața de țigară electronică are o valoare estimativă de 140 de milioane de dolari canadieni. Există un număr foarte mare de magazine de țigară electronică în Canada. În 2014 un audit pentru comercianții cu amănuntul din patru orașe canadiene au găsit că 94% din magazinele de cartier și magazinele cu produse din tutun vindeau numai țigară electronică fără nicotină. De altfel nu numai în Canada există această situație. Peste tot în lume e-lichidele fără nicotină au o cotă de piață foarte mare. Este și mai îmbucurător pentru că sunt persoane care au plecat de la fumatul de țigară tradițională și au ajuns la țigara electronică fără nicotină. Acestea sunt și mult mai ieftine pentru că asupra lor nu se mai adaugă taxa pentru nicotină precum și alte taxe.

În Anglia în 2015 cele mai multe branduri de țigară electronică erau deținute de companiile de tutun. Totuși cu excepția unui singur model, toate atomizoarele proveneau din companii fără legături cu piața de tutun. Totuși câteva produse din industria tutunului folosesc dispozitive preumplute care seamănă foarte mult cu atomizoarele normale.

Grupul Xerfi de analiză economică estimează piața franceză de dispozitive de țigară electronică la 130 de milioane de euro iar cea de e-lichide la 265 de milioane de euro, în 2015. De altfel în multe alte țări piața consumabilelor și a lichidelor depășește cu

¹ Smoke Free Alternatives Trade Association – Asociația comercială a alternativei fără fumat

mult piața dispozitivelor de țigară electronică. Deși numărul de magazine de țigară electronică a scăzut în decembrie 2015 la 2400, cu 400 mai puține decât în luna martie a aceluiași an, această evoluție nu este datorată unei cereri în scădere, ci unei consolidări ale pieței, spune FIVAPE(Fédération Interprofessionnelle de la Vape).

În aprilie 2018 acțiunile Philip Morris International au scăzut cu 16% într-o singură zi.

Pentru a avea o și mai bună imagine a extinderii fenomenului dar și a reacției pe care o au diferite țări este interesant cazul Australiei. Acolo Therapeutic Goods Administration (TGA) – Administrația Produselor Terapeutice admit importul sau nu al țigării electronice. Dar siguranța și calitatea consumului de țigară electronică nu a fost evaluată suficient de bine de TGA. Acest lucru se întâmplă din cauza lipsei informațiilor și creează bineînțeles confuzie. Decizia autorităților de a opri comercializarea țigărilor electronice, deși 15,4% dintre cei cu vârsta peste 14 ani au utilizat țigară electronică în ultimele 12 luni, a creat o alianță între producătorii de tutun și cei care sprijină reducerea efectelor negative ale țigărilor tradiționale.

În acest an Philip Morris International(PMI)¹, a anunțat că intenționează să renunțe la țigările clasice și dorește să promoveze intens produsele de tip heat-not-burn(IQOS) în Marea Britanie. Am ales compania Philip Morris pentru că este cel mai mare producător de țigări din lume, iar Regatul Unit al Marii Britanii era conform statisticilor din 2011, locul 9 la consumul de tutun conform graficului și tabelului de mai jos.

¹ PMI - Marlboro, Parliament, Virginia Slims, Philip Morris, L&M, Chesterfield, IQOS, HEETS.

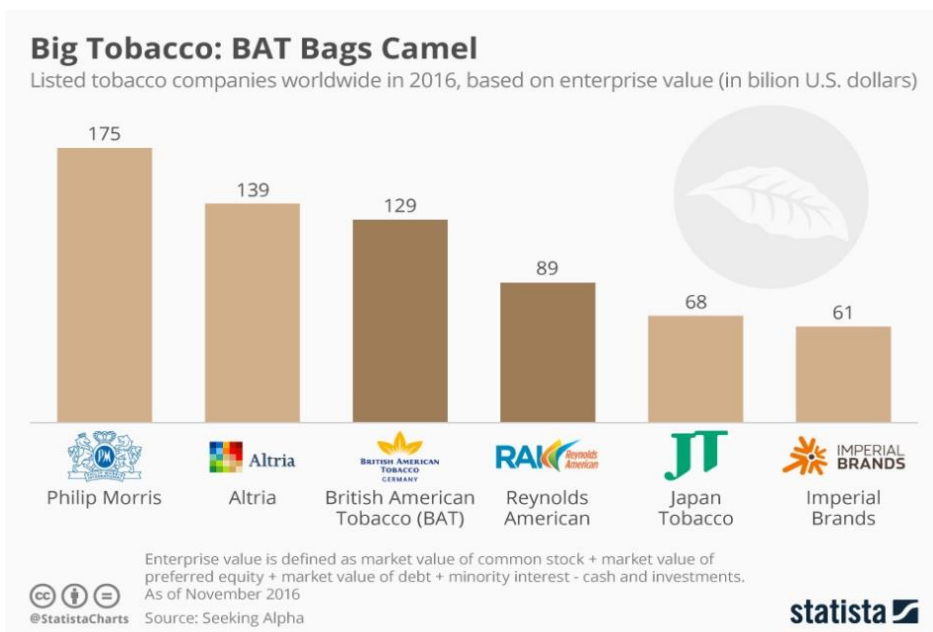

Figura 1

Consum de tutun per capita (15+ ani) (grame, 2011)

Țara	Consum per capita
Cehia	2.328
Coreea de Sud	2.151
Germania	1.748
Elveția	1.690
Turcia	1.633
Statele Unite	1.374
Finlanda	1.221
Norvegia	1.073
Marea Britanie	969

Sursa: Helgi Library^[3]

Figura 2

OUR NEW YEAR'S RESOLUTION WE'RE TRYING TO GIVE UP CIGARETTES

Philip Morris is known for cigarettes. Every year, many smokers give them up. **Now it's our turn.**

Our ambition is to stop selling cigarettes in the UK. It won't be easy.

But we are determined to turn our vision into reality. There are 7.6 million adults in the UK who smoke. **The best action they can take is to quit smoking.** Many will succeed.

But many will continue to smoke. That's why we want to replace cigarettes with products, such as e-cigarettes and heated tobacco, which are a better choice for the millions of men and women in the UK who would otherwise not stop smoking.

So far, we have invested £2.5bn on research and development. And it's making a difference. **We've introduced new products in many countries,** and millions of adult smokers have abandoned cigarettes and switched to better options.

No cigarette company has done anything like this before. You might wonder if we really mean it. We do – and we're therefore making these commitments for 2018:

- Launch a website and campaign to provide smokers with information on quitting and on alternatives to cigarettes;
- Offer to support Local Authority cessation services where smoking rates are highest;
- Seek Government approval to insert, directly into our cigarette packs, information on quitting and on switching;
- Expand the availability of new, alternative products in the UK.

Quitting smoking – or never starting – is always best. For those who would not otherwise stop, there are better alternatives than continuing to smoke. You can find out more about quitting and about alternatives to smoking at www.smokefreefuture.co.uk

PHILIP MORRIS INTERNATIONAL

smoke-free future

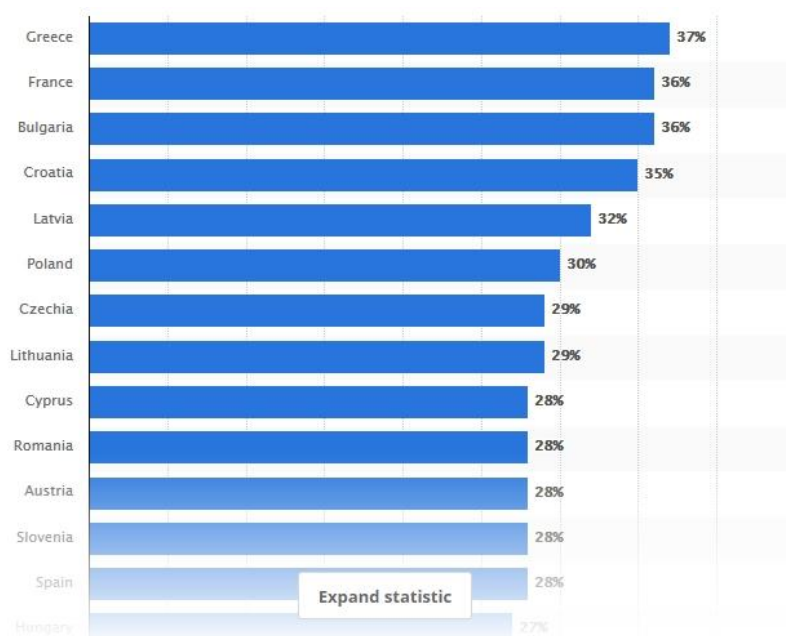
Figura 3

În următorii 12 ani PMI a promis că va oferi 1 miliard de dolari Fundației „Smoke-Free World”, care „va derula programe de cercetare și de colaborare cu instituțiile guvernamentale pentru a accelera progresul realizat în reducerea efectelor negative și a mortalității cauzate de fumat la nivel mondial”.

Poziția instituțiilor de sănătate publică și de control al industriei tutunului vizavi de focusarea pe produse cu risc scăzut variază de la indiferență totală la

opunere vehementă. Grupul Truth Initiative susține că dacă PMI vrea să fie luată în serios dorește ca proprietarul Marlboro să renunțe în acest moment la comercializarea țigărilor. Dar numărul 1 în industria tutunului nu poate face acest pas instantaneu ci în pași foarte preciși, pentru că vorbim de foarte multe locuri de muncă. Până la proba contrarie această inițiativă trebuie susținută, însă în corpore cu organizațiile de reglementare a industriei tutunului și nu cu un comportament împotriva fumătorilor.

28% dintre români fumează țigară tradițională și ne situăm pe locul 10 în Europa la nivelul anului 2017.

Data visualized by + a b l e a u

© Statista 2018

Figura 4

Legea românească prevede pentru țigara electronică aceleași norme ca și pentru țigara tradițională. În România firmele care fac comerț cu țigară electronică nu au voie să-și facă reclamă în mass-media (radio, tv, presa scrisă) și nici nu au voie să împartă flyere, pliante sau să afișeze bannere. Cine interpretează acest lucru ar considera că cele două țigări au același grad de pericolozitate.

Există o mulțime de mituri legate de țigara electronică, unul dintre ele referindu-se la faptul că lichidele din țigara electronică ne omoară copiii.... Aduse la lumină prin articole scrise de diverși jurnaliști și publicate în ziare dar și pe diverse site-uri, aceste informații au fost infirmate de AITE (Asociația Industriei de Țigări Electronice) prin mai multe răspunsuri către respectivele trusturi de presă. Pentru a ne edifica despre ce a scris AITE am extras o porțiune de text din răspunsul acestora:

„Asociația Industriei de Țigări Electronice din Romania (AITE) dorește să transmită publicului larg și în special vaperilor (celor care folosesc țigări electronice) că lichidul pentru țigări electronice nu este același lucru cu nicotina pură. Nicotina se găsește într-o concentrație de câteva procente în acest lichid, la fel cum se găsește în câteva procente și în vinete, ardei grași, cartofi sau alte alimente. Asta nu înseamnă că salata de vinete pe care o consumăm cu toții este „otravă”. Nicotina din lichidul pentru țigări electronice nu este mai periculoasă decât cea din țigările tradiționale. Nu nicotina este substanța cancerigenă... ci celelalte mii de substanțe care se găsesc în țigările tradiționale. În continuarea acestei idei dorim să transmitem că informațiile din materialul de mai sus se referă la nicotina pură, ingerată... care sigur că este otrăvitoare. Lichidele pentru țigara electronica sunt create pentru fumători, pentru a fi vaporizate și nu pentru a fi băute de cineva.”¹

În aprilie 2018 a existat un proiect de lege referitor la interzicerea țigărilor electronice și a dispozitivelor care încălzesc tutunul(heat-no-burn) în spații publice închise. De asemenea același senator care a venit cu această „inițiativă” propune ca prin „fumat” să se înțeleagă orice consum voluntar de fum, vapori sau aerosoli.

Același senator își continuă eronat expunerea considerând că nu există nici un fel de cercetare fundamentată științific care să ateste că țigările electronice și dispozitivele heat-no-burn sunt mai puțin nocive decât țigările obișnuite.

Această „inițiativă” este greșită din start, pentru că țigările electronice funcționează prin inhalarea de vapori, iar dispozitivele heat-no-burn produc fum, mai este de adăugat că în România nu a fost efectuată nici o cercetare în acest domeniu, nu există nici un studiu privind „asemănarea” dintre vapori și fum, nu a ajuns nimeni la nici o concluzie fundamentată științific că nicotina este toxică, totuși, acești factori de influență, vin cu propuneri legislative și cu reguli ce „ar trebui” impuse în societate.

¹ <https://forumtigaraelectronica.wordpress.com/category/6-articole-contra-tigara-electronica/>

Este un paradox inimaginabil, ca o țară care nu a studiat științific problema sau care nici măcar nu se uită peste gard la țările care au studii științifice, care au întreprins sondaje, sau care au statistici în domeniu, să vină cu astfel de propuneri.

Acest curent de opinie este extrem de periculos, atât pentru sănătatea celor implicați cât și pentru efectele asupra comerțului cu țigară electronică.

3 Concluzii

PHE(Public Health England), cea mai importantă instituție de sănătate publică din Anglia a afirmat următoarele: „Vapatul ar trebui promovat la nivel de mase pentru a ajuta oamenii să renunțe la fumat, iar țigările electronice ar trebui comercializate în magazinele din spitale”

„Ultimele noastre concluzii susțin în continuare că vapatul prezintă un risc mult mai mic decât fumatul, fiind cu 95% mai puțin dăunător, atât pentru utilizatorii de țigară electronică, cât și pentru cei din jur. Cu toate acestea, mai bine de jumătate de fumători cred în mod eronat că vapatul este la fel de periculos ca fumatul.”

Medicii nu pot prescrie țigara electronică fumătorilor care doresc să renunțe la viciu, deoarece aceasta nu a fost încă licențiată de către MHRA (Medicines and Health Care Products Regulatory Authority), echivalentul FDA-ului american¹. Astfel, PHE face un apel către toți producătorii de țigară electronică să solicite o licență din partea MHRA.

În Anglia, Colchester General Hospital și Ipswich Hospital au înțeles bine fenomenul și au desființat spațiile pentru fumători și au decis să le înlocuiască cu spații pentru vapat.

Contrar legii românești, care interzice reclama la țigară electronică, în lume, marii producători s-au orientat deja către piețele de țigară electronică din alte țări unde este permisă publicitatea. **Reynolds American(Camel)** vinde **Vuse**, țigara lor electronică, **Altria(PMI SUA)** sau **PMI(alte continente)** vinde **NuMark**, e-cigul lor. Cel mai mare vânzător de țigară electronică în SUA, **Lorillard(Kent)** vinde deja cu mare succes produsele, după cum o arată statisticile. Pe o piață de 2,7 miliarde de dolari în 2014, aceștia beneficiază de prevederi legale permissive în ceea ce privește reclamele și promovarea brandurilor proprii.

¹ FDA – Food and Drug Administration

România are nevoie în primul rând de o legislație echilibrată, neinfluențată de producătorii de tutun sau de industria farmaceutică. De asemenea cei care pot influența industria e-cig nu trebuie să aibă idei preconcepute. Comerțul cu țigară electronică trebuie ajutat să-și desfășoare activitatea, să aibă posibilitatea să-și promoveze business-ul.

România trebuie să facă pasul imediat spre curentul global pentru că altfel pierderile vor fi substanțiale.

4 Bibliografie

<https://forumtigaraelectronica.wordpress.com/forum-tigara-electronica-site-map/>

<https://www.smoketastic.com/beginners-guide-e-cigarettes/types-electronic-cigarette/>

<https://www.digi24.ro/stiri/economie/gigantii-tutunului-se-adapteaza-ataca-piata-tigarilor-electronice-258159>

<https://www.statista.com/statistics/493214/global-e-cigarettes-dollar-sales/>

<http://monitoringthefuture.org/pubs/monographs/mtf-overview2015.pdf>

<https://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/infographics/teens-e-cigarettes>

<https://www.bustle.com/articles/6474-european-union-passes-e-cigarette-legislation-weakening-ban>

http://adevarul.ro/news/societate/In-masura-interzise-tigarile-electronice-spatiile-publice-inchise-1_5ad49dc2df52022f75e511f6/index.html

<https://legestart.ro/uniunea-europeana-tigarile-interzise-avertismente-si-noi-reguli/>

<http://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2016/04/20/tobaccocontrol-2015-052771>

<https://www.statista.com/statistics/433390/individuals-who-currently-smoke-cigarettes-in-european-countries/>